No. 13

LEEUWARDER COURANT.

MAANDAG den 30 JANUARY.

De Gouverneur van de provintie Vriesland, waarschuwd, by deze, het publiek, om voorzigtig te zyn in het gebruik van het Ys, doordien door de gevallene Sneeuw, voortaan met de SLUIZEN zal worden GESTROOMD.

LEEUWARDEN, den 19den January 1815.

De Gouverneur v oornoemd,
I. ÆBINGA VAN HUMALDA.

ST. DOMINGO, KAAP FRANÇOIS, *den 21 October.*

KONINGRIJK VAN HAYTI.

Verslag der zittingen van den algemeenen Raad der Natie.

Zitting van den algemeenen Raad der Natie, den 21sten october 1814, het elfde jaar der onafhankelijkheid van Hayti, en het vierde jaar van Zr. Ms. regeering.

Heden, den 21sten october 1814, enz., werden de groot-dignitarissen, de burgerlijke besturen en militaire ambtenaren des koningrijks tot eenen buitengewonen raad bijeen geroepen, in het paleis van Sans-Souci, ten einde de stukken, welke het den Koning onzen Souverein behaagd heeft hun voor te leggen, in overweging te nemen.

De gezegde ambtenaren werden in groot costum ingeleid en, volgens hunne respective rangen, door den ceremonie-meester, den baron *Sicard*, binnengeleid en geplaatst. Vervolgens kwam Z. M., onze doorluchtige Souverein, de zaal binnen, hebbende ter linker zijde Z. K. H. den Kroonprins, en wordende voorafgegaan door de groot-officieren der Kroon. Aan alle kanten werd hij met het geroep van *leve de Koning!* ontvangen.

Z. M., den troon beklommen hebbende, deed de volgende aanspraak:

„ Haytiers, overweegt de brieven, die U zullen voorgelezen worden, met die bedaardheid en wijsheid, welke aan vrije menschen betamen, die hunne onafhankelijkheid, ten koste van hun bloed, verover hebben. Raadpleegt over dezelve, op eene wijze, die ambtenaren voegt, welke de natie vertegenwoordigen, en welke, in die qualiteit, over derzelver lot en over de dierbaarste belangen hunner medeburgers, uitspraak moeten doen."

De graaf *Limonade*, secretaris van staat, minister van buitenlandsche zaken, las hier op de volgende stukken voor:

Brief van den generaal D'Auxion Lavaysse, *gedagteekend uit Kingston (in Jamaika), den 1sten october 1814, waarvan het opschrift luidt: Aan Z. Exc. den generaal* Henry Christophe, *opperhoofd van het gouvernement van Noordelijk Hayti.*

GENERAAL!

„ Gij zijt onderrigt van de belangrijke missie, waarmede ik de eer heb bij U. Exc. belast te zijn, en bij mijne aankomst alhier was mijn voornemen, om mij gelijktijdig aan U. Exc. en aan den generaal *Petion* te adresseren, daar ik niet gekomen ben, zulks zal U niet onbekend zijn, als een boodschapper van tweedragt, maar als de voorlooper van vrede en verzoening.

„ Weinige dagen na mijne aankomst alhier, heb ik, even als mijn reisgezel, de heer *Dravemen*, de schatting aan het klimaat betaald, en ik heb hier slechts éénen man kunnen vinden, in wien ik vertrouwen konde stellen, ten einde mij met zijne pen, als secretaris, behulpzaam te zijn.

„ Intusschen ben ik met achtenswaardige lieden, welke men mij verzekert uw vertrouwen te bezitten, in gesprek geweest, en die mij bevestigd hebben, hetgeen mij de faam reeds van U heeft doen vernemen.

„ Doch alvorens, de eer te hebben direct elijk met U. E. te onderhandelen, moest ik de zekerste onderrigtingen wegens U, en alles, wat voor den goeden uitslag van mijne missie van belang was te weten, inwinnen, en ik beken met genoegen aan U. E., dat al hetgeen ik thans weet, mijne verwachting vergroot heeft, en mij aanmoedigt, om U aantespreken met de vrijmoedigheid van een' krijgsman, en met die belangstelling, welke zij, die de militaire loopbaan bewandeld hebben, elkander niet weigeren kunnen.

„ De deugdzame Koning, welke eindelijk aan Frankrijk is teruggegeven, die Koning, even bewonderenswaardig door zijne standvastigheid als door de goedheid van zijn karakter, de uitgestrektheid van zijne kennis, en de verachting, welke hij van alle onedele vooroordeelen voedt, *Lodewijk XVIII* heeft meer dan iemand, de geweldadige maatregelen, die bij den vrede van 1802 tegen den generaal *Toussaint* genomen zijn, betreurd. Dat getrouwe en verlichte opperhoofd had, met bijna de geheele bevolking van Hayti, voor de zaak des Konings de wapenen opgevat. Hij had dezelve verscheiden jaren met nadruk ondersteund, en de orde en den landbouw te Hayti tot eene verwonderenswaardige hoogte hersteld. Doch toen geheel Europa, onder het juk van *Buonaparte* bukte, gevoelde hij, dat hij zich aan dezen toen erkenden geweldenaar moest onderwerpen. Geene der akten van den generaal *Toussaint* had de onafhankelijkheid aangekondigd; intusschen zond *Buo aparte*, hetzij om een groot aantal zijner ontelbare troepen op te offeren (*), welke hem bij den vrede tot last waren, hetzij om ingebeelde schatten meester te worden, een leger naar St. Domingo, toen hij slechts belooningen derwaarts had moeten zenden.

„ De uitslag van deze barbaarsche expeditie, was eene tweede vernieling der Kolonie en de ondergang van den generaal *Toussaint*.

(*) Bijna alle die troepen hadden onder *Moreau* gediend, aan wien zij zeer verknocht waren; doch de generaals waren grootendeels aanhangers van *Buonaparte*.

„ De Koning zou dit verlies als onherstelbaar beschouwen, indien U Exc. dezen beroemden man niet ware opgevolgd in magt, en, overtuigd, dat gij volkomen onderrigt waart van onze ware belangen en van al hetgeen in Europa gebeurd is; verzekerd, dat het welzijn van uw land, uw eigen welzijn, dat van uw huisgezin en van uwe vrienden tot rigtsnoer van uw gedrag zullen strekken, zoo heeft hij niet getwijfeld, of gij zoudt met hem handelen, zoo als *Toussaint*, indien hij leefde, gehandeld zou hebben.

„ Ik kom dus, heer generaal, op bevel van dien doorluchtigen Souverein, U woorden van blijdschap en van vrede overbrengen. En ofschoon hij van de hoogte des troons, den schitterendsten van Europa, over een leger van vijfmaal honderd duizend man bevel voert, zendt hij mij alleen, om met U over uwe belangen te behandelen.

„ Wij zijn niet meer in de tijden van *Buonaparte*; alle de Souvereinen hadden zich verbonden, om den geweldenaar te doen vallen; zij allen blijven vereenigd, om de rust van alle de gedeelten der wereld te verzekeren. Op dit oogenblik, ziet gij Engeland, op 1500 mijlen afstands, de Vereenigde Staten van Amerika, die den vijand van de orde en rust der wereld durfden ondersteunen, straffen; reeds is de hoofdstad van dat nieuwe Rijk, aan de vlammen ter prooi gegeven; reeds is deszelfs opperhoofd op de vlugt; want niet vóór dat die zelfde Vereenigde Staten de grondbeginselen der Souvereinen van Europa zullen belijden, zal Engeland ophouden hen met al het gewigt van deszelfs verschrikkelijke wraak te verpletten; zoo dat, zoo lang er één punt op den aardbodem zijn zal, waar de orde niet hersteld is, de verbonden Souvereinen de wapens niet zullen nederleggen; zij zullen verbonden blijven om hun groote werk te voltooijen.

„ Indien gij aan deze algemeene waarheid twijfelt, dat dan U. Exc. door deszelfs agenten de gezindheid van Engeland, voormaals den vijand van Frankrijk, thans deszelfs getrouwsten Bondgenoot, raadplege; en zij zullen van hetgeen ik zeg getuigenis geven.

„ Generaal, indien *Buonaparte*, met een groot gedeelte der magt van Frankrijk, voor de magt der Bondgenooten heeft moeten bezwijken, wie zal dan thans Frankrijk, met geheel Europa vereenigd, Frankrijk, den bondgenoot van Engeland geworden, tegenstand bieden? En wie twijfelt er aan, of *Buonaparte* zou het helsche werk van vernieling, dat hij in 1802 begonnen had, snellijk voleind hebben, indien Engeland niet, in 1803, den oorlog aan Frankrijk verklaard, en aldus, door deszelfs ontzaggelijke vloten, de gemeenschap tusschen Frankrijk en St. Domingo afgesneden had.

„ In alles is bij het vredes-verdrag tusschen de Souvereinen van Europa voorzien. De wijsheid en grondbeginsels van U. Exc. niet kennende, heeft men verondersteld, dat gij zoudt kunnen aarzelen in het gedrag, hetwelk gij houden moet. en men is overeengekomen, dat, Frankrijk, om de bevolking van Hayti te vervangen, welke, in dat geval, door de massa's van magt, die dezelve tegen zich zou doen aanrukken, geheel verdelgd zou worden, nog gedurende eenige jaren, den slaven handel met de Afrikanen zou voeren, met het dubbeld oogmerk, om de tot den landbouw gebezigde handen te vervangen, en er, in navolging der Engelschen, soldaten van te maken.

„ Het is ongetwijfeld onnoodig, om met een' man van zulk een verheven verstand als U. Exc., in bijzonderheden te treden; doch het is misschien raadzaam, dat deze groote bedenkingen aan de personen, welke U. Exc. met zijn vertrouwen vereert, worden voorgelegd.

„ Indien het verbond der Mogendheden van Europa, het herstel van de orde en den val van den geweldenaar, welke dezelve onophoudelijk stoorde, ten oogmerk gehad hebben, zoo hebben de doorluchtige Monarchen, welke dit verbond uitmaken, daarom niet minder achting voor de waardige ondersteuners van den roem en de onafhankelijkheid van Frankrijk betoond; voor die doorluchtige krijgslieden, welke, gedurende vijf-en-twintig rampvolle jaren, nooit eenen gevaarlijken post ontweken zijn, die hun vaderland van de afgrijsselijkheden van een' burger oorlog en van de vernedering der verdeeling van Frankrijk gered hebben. De edelmoedigste en de wijste Koning der wereld, de deugdzame *Lodewijk XVIII*, heeft, krachtiger dan een der hooge Bondgenooten, de aanspraak gevoeld, welke deze dapperen zoo op de koninklijke weldadigheid, als op de publieke dankbaarheid hebben; zij zijn thans met eerbewijzen overladen; zij bezitten ontzaggelijke rijkdommen, en zij zegenen de gebeurtenissen, welke aan hunne kostbare inrigtingen die bestendigheid heeft verschaft, welke een overweldiger hun niet geven kon.

„ Volg hun voorbeeld, heer generaal, proclameer *Lodewijk XVIII*, op Hayti, gelijk zij hem in Frankrijk geproclameerd hebben, en niet alleenlijk zullen U eerbewijzingen en belooningen worden geschonken, maar degene, die gij aanwijzen zult, zullen de bewijzen van de tevredenheid onzes Souvereins en van de erkentenis onzes vaderlands bekomen, terwijl de heerschappij der vooroordeelen, die tevens met het oude bestuur is afgeschaft, geenszins beletten zal, dat de belooningen de grootheid der aan den Koning bewezen diensten zal evenaren.

„ Gewis, indien *Buon parte*, van de hoogte des troons van Frankrijk, de woorden tot U rigtte, welke ik U overbrenge, dan zou ik U beklagen, dat gij er U op verliet. Zijne voordeelen in de staatkunde was hij aan de kunst verschuldigd van te bedriegen; zijne trouweloosheid evenaarde de magt zijner wapenen, en de generaal *Toussaint* is de eenige niet, die daarvan de noodlottige en wreede ondervinding gehad heeft; doch de wettige Koning van Frankrijk, de doorluchtige opvolger van zoo vele verheven Souvereinen, de nakomeling van *St. Louis* en *Hendrik IV*, heeft de lage middelen eens overweldigers niet noodig; zijn koninklijk woord is heilig, gelijk zijn geslacht oud en eerbiedwaardig is, en *Lodewijk XVIII* heeft, even als een zijner grootmoedige voorouders, gezegd: dat, zoo de goede trouw van de aarde verbannen ware, dezelve nog in de harten der Koningen moest gevonden worden.

„ Derhalve zal, hetgeen hij U beloven zal, heer generaal, zeker en bestendig zijn; daaraan moet gij niet twijfelen.

„ Doch welligt zijn er onder uwe generaals lieden, welke vreezen, dat de door den Koning afgezonden opperhoofden, de van hem ontvangen instructien vergetende, en zich door de Kreolen en Emigranten doende influenceren, allengskens het rijk der vooroordeelen zullen herstellen. Doch geloof mij, generaal, het rijk der vooroordeelen is voor altijd vernietigd. Hetzelve zal even min in de Fransche kolonien als in Frankrijk herleven; en wie zou gelooven, dat het nog in laatstgemeld land bestaat? wanneer nevens de *Montmorency's*, de *Rohan's*, de *Périgord's*, enz., de *Soult's*, *Suchet's*, *Dessoles*, enz., gezeten zijn, wanneer menschen van zoo verschillenden oorsprong, doch even doorluchtig, sommige door hunne verheven daden, andere door die hunner voorouders, gelijkelijk in de kamer der pairs zitting hebben, gelijkelijk de hooge waardigheden bekleden? De Koning, welke wil dat de weldaden allerwege gelijkelijk uitgedeeld worden, zal, wees daarvan verzekerd, even zoo handelen als de Monarchen van Spanje en Portugal, die, door middel van brieven van verklaring tot den staat van Blanken, aan een' persoon, van welke kleur hij zij den staat eens Blanken geven. Zijne koninklijke magt, die de *Ney's*, de *Soult's*, de *Suchet's*, de *Dessoles*, enz., met de *Montmorency's*, de *Rohan's*, enz., door eene daad van grootmoedigheid en billijkheid, welke geheel Frankrijk heeft toegejuicht, gelijk heeft gesteld, kan insgelijks een' Zwarten of Gelen gelijk voor den troon en de wet maken, en hem in de maatschappelijke gebruiken aan den blondsten Picardier gelijk stellen.

„ Gij zult ons niet noodzaken, heer generaal, de Negers, welke men, in dit oogenblik, op de kust van Afrika koopt, in soldaten te veranderen; gij zult ons niet noodzaken alle mogelijke middelen van vernieling te bezigen; gij zult U niet bloot stellen uwe bataillons te zien deserteren, die weldra onderrigt zullen zijn, dat de Fransche krijgstucht, de volmaaktste van de geheele wereld, niet de verre gaande gestrengheid vordert, welke gij zoo dikwerf hebt uitgeoefent; wij kennen alle uwe middelen van verdediging.

„ Wanneer ik zeg: *gij*, dan bedoel ik: alle degene, die onder uwe bevelen staan. Ik geloof immers, dat gij te gezonde hersenen, een te verlicht en te edel verstand hebt, dan dat gij niet vergenoegd zoudt zijn een vermogend heer en generaal te worden, onder dat oude vorstelijk huis der Bourbons, welke de Voorzienigheid schijnt behagen te scheppen, trots alle menschelijke berekeningen, op den troon van ons dierbaar Frankrijk te willen vereeuwigen; gij zult verkiezen een doorluchtige dienaar van den grooten Souverein der Franschen te worden, boven het onzeker lot van het hoofd te zijn van muitende slaven. En zoo er voorbeelden noodig waren, om U tot navolging over te halen, zie dan de generaals *Murat* en *Bernadotte*, sinds verscheiden jaren, opperhoofden of Koningen van natien en doorluchtig door hunne wapenen, edelmoediglijk van de troonen nederdalen, op welke zij, ten gevolge van de Fransche revolutie, verheven waren. Zie hen, zeg ik, edelmoediglijk en vrijwillig van die troonen afstaan, om groote en doorluchtige heeren te worden, en aan de wettige en duurzame eerebewijzingen voor hen en hun geslacht, boven den hatelijken en kortstondigen titel van overweldigers, de voorkeur te geven.

„ Dan bedrieg U niet, generaal, de Souvereinen van Europa hebben, alhoewel zij den vrede hebben gesloten, het zwaard nog niet in de schede gestoken; en ongetwijfeld, is U bekend hetgeen de geheele wereld in Europa weet, hoezeer de zaak nog op geene dip-

(*Het vervolg op bladzijde twee.*)

... bestaande ... publiek ... het voornaamste artikel van het verdrag, dat alle de Europeesche Souvereinen, ... op hunne koninklijke eer, geteekend hebben, is, des noods, hunne wapenen te vereenigen en zich alle noodige hulp te verleenen, om alle gouvernementen te vernietigen, welke, ten gevolge van de Fransche revolutie, hetzij in Europa, hetzij in de nieuwe wereld, gevormd zijn. Zijt niet onbewust, dat Groot-Brittannie het middelpunt en de voornaamste partij in deze overeenkomst is, waaraan, eenige maanden vroeger of later, ieder gouvernement zich zal moeten onderwerpen, en dat elk gouvernement of opperhoofd, welke zich niet onderwerpen zullen, als verraders en roovers zullen behandeld worden; terwijl degene, die zich, met vrijwilligheid en blijdschap, eerlijk en redelijk genoeg zullen betoonen om die beginsels te omhelzen, door mede te werken, om de volken, welke zij beheerschen onder de gehoorzaamheid der wettige Souvereinen te doen treden, van deze Souvereinen een zoo eervol als duurzaam bestaan en rang zullen bekomen.

„ De laatste overweging, welke ik Uwe Exc. zal voorhouden, is de zedelijkheid en eerlijkheid, welke den tegenwoordigen minister der marine kenschetsen. Een ieder weet, dat hij, ten tijde der constituerende Vergadering, in welke hij volstandig een der ijverigste verdedigers van de zaak des Konings was, op de noodzakelijkheid en regtvaardigheid aandrong, om het lot der Zwarten en der lieden van de kleur te verbeteren. Wanneer men den naam van *Malouet* noemt, brengt men het denkbeeld van de hoogste deugden en onbuigzaamste trouw te binnen. Alles, wat een dergelijk man zal beloven, zal even heilig en zeker zijn, als of het (ik vraag verlof voor die uitdrukking) de Godheid zelve was, die U zulks beloofde.

„ Ontvang, heer generaal, de gevoelens van hoogachting, met welke ik de eer heb mij te noemen,

„ Van Uwe Excellentie,

„ De zeer nederige en zeer onderdanige dienaar,

„ D'AUXION LAVAYSSE, *generaal.*

„ PS. De kolonel *Medina*, die tot hunne ambassade behoort, zal zich bij Uwe Exc. begeven, en verdient Uwer Excellencies volkomen vertrouwen.

„ Ten bewijze van de goede trouw, met welke ik handel, voeg ik hierbij kopij van den brief, dien ik den generaal *Petion* gezonden heb. Ik had denzelven naauwlijks geschreven, of ik viel ziek, hetgeen mij belette, Uwe Exc., ten zelfden tijde, te schrijven."

Brief van den generaal d'Auxion Lavaysse, *aan den generaal* Petion.

„ Kingston, op Jamaika, den 6den september.

„ Mijnheer de generaal, een der personen, welke het vertrouwen van U Exc. bezitten, en met wien de generaal *Hogdson* de goedheid gehad heeft mij te Curacao bekend te maken, heeft U, zonder twijfel, reeds van het oogmerk mijner zending, zoo wel als van de vaderlijke en liberale bedoelingen van onzen geliefden Monarch, *Lodewijk XVIII*, onderrigt.

„ Gij zijt, heer generaal, te beroemd en te bedaard van geest, om het onderscheid niet te waarderen en te gevoelen, hetwelk er bestaat tusschen de orde van zaken, door de herstelling van *Lodewijk XVIII*, daargesteld, en die, welke thans het oude sijstema genaamd wordt, en door het dispotiek bestuur van *Buonaparte* in Frankrijk is ingevoerd.

„ Te bedriegen, met oogmerk om te onderwerpen, is, gedurende tien jaren, het groote geheim en het voorname middel geweest, door de staatkunde van dien hatelijken en trouweloozen overweldiger aangewend. Door de geheele wereld verfoeid, door de deelgenooten van zijnen krijgsroem verlaten, zal het lot van dezen dolzinnigen, zoo als wij hopen, voor altijd eene les verschaffen aan die gene, welke eene onwettige magt uitoefenen, en welke ter zelfder tijd hunne verstandelijke vermogens bezitten.

„ Het vordert geene groote kennis van het openbare regt, om het onderscheid te kunnen bemerken tusschen den constitutionelen regeringsvorm, welke thans in Frankrijk bestaat, en die regeringsvormen, welke er, sedert het jaar 1789, bestaan hebben.

„ De tegenwoordige verandering is niet hetgeen Emigranten en Republiekeinen gewoon zijn eene contra revolutie te noemen: de Bourbons zijn sints lang op den troon van Frankrijk hersteld. De Koningen van Europa hebben het Fransche volk den oorlog niet aangedaan, zoo min als hunne legers de verovering onzer natie hebben gemaakt. De edelmoedige *Alexander* en zijne Bondgenooten, Frankrijk ingetrokken zijnde, om zich op eenen zinneloozen dwingelandte wreken, hebben zelfs aan een volk, dat lang onder het juk van een buitensporig en bloeddorstig dispotismus gebukt ging, een punt van vereeniging aangeboden.

„ Het is onder *Alexander*, dat de verstandige, bekwame en standvastige lieden, welke de voornaamste rollen in onze omwentelings geschiedenis gespeeld hebben, het geschikt geoordeeld hebben, zich op de lijst der koningsgezinden te plaatsen. De *Talleyrand's*, de *Desolles*, de *Dupont's*, de *Marmont's*, de *Ney's*, de *Bournonville's*, enz. enz., twintig jaren van staats-omwentelingen, om het werk der Fransche vrijheid en onafhankelijkheid te voltooijen, doorgeworsteld hebbende, zijn thans de voornaamste aavoerders, om het gebouw onzer monarchie wederom op te trekken op de grondslagen eener vreije en vertegenwoordigende constitutie; deze constitutie is het, waar van *Lodewijk XVIII*, met regt, als de maker en zamensteller kan beschouwd worden. Hoe zeer, heer generaal, moet deze omstandigheid den naam van deszelfs maker aan iederen waren vriend der vrijheid dierbaar maken? Welk gelukkig voorteeken moet het niet zijn voor onze broeders van het eiland Hayti. „ Ja, generaal, het is een wijsgeerig Koning, een tweede *Marcus Aurelius*, een tweede *Hendrik IV*, die thans op den troon van Frankrijk zit; geloof mij, ik spreek de taal der vleijerij niet; ik spreek de taal der waarheid, de taal mijner landgenooten."

„ Om den geest, welke thans in Frankrijk heerscht, wel te verstaan, hebt gij alleen uwe oogen te slaan op de lijst van de kamer der pairs en der voorname staatsambtenaren. Daar zult gij, in de *Montmorency's*, *Rohan's*, *Perigord's*, *Rochefoucault's*, de oude Korinthische kolommen der Fransche Monarchie zien vereenigd met de sterke steunpilaren van eene meer moderne orde: de *Ney's*, de *Suchet's*, de *Marmont's*, de *Malouet's*, enz., de latere verdedigers van den Franschen roem en onafhankelijkheid.

„ Daar zult gij al die mannen zien, welke zich, door hun vernuft, hunne begaafdheden, dapperheid en deugden, te midden der opstuimige tooneelen onzer omwenteling, vermaand ... gij zult ... tusschen den Koning en ... zijnde niet minder de steunsels van de betame... regten en majesteit van de kroon, dan van ... nale regten en openbare vrijheid.

„ Lees het constitutioneel charter en de akten van het tegenwoordig gouvernement, en gij zult daarin opmerken, dat, met verachting van het ongerijmd geschreeuw van blinde en baatzuchtige partijzuchtigen, al de goede liberale en met monarchale inrigtingen bestaanbare beginselen, welke de omwenteling heeft voortgebragt, naauwgezet bewaard zijn gebleven.

„ Denk over deze dingen wel na, bidde ik u, heer generaal, en zeg tot uzelven: „ gewis *Lodewijk XVIII* „ is een wijsgerig Koning, die, vóór en bij het begin „ der omwenteling, een der ijverigste verdedigers der „ openbare vrijheid was; de hooge ambtenaren, de bevelhebbers, van wie hij omringd is, zijn bijna allen „ kinderen dier omwenteling en gelijkelijk afkeerig van „ oude misbruiken en vooroordeelen. Deze mannen hebben zich door de omwenteling verheven tot op eenen „ gelijken trap met de eerste familien van Frankrijk; „ en het is onmogelijk, dat wij, meer dan zij, thans „ van dien trap zouden nederzinken."

„ Zeg ook bij U zelven: „ *Buonaparte* was een „ trouweloos en wreed despoot, die in zijne staatkunde schier geen andere agenten gebruikte, dan de zoodanigen, welke zoo trouwloos en zedeloos waren „ als hij; het ware beter geweest in onze laatste verschansingen gestreden te hebben, dan met dien Korsikaan te onderhandelen, die niet wist, wat het was „ eene belofte na te komen. *Lodewijk XVIII*, is een „ wettig Souverein, de afstammeling van *St. Louis* „ en van *Hendrik IV*. Hij gebruikt, om met ons te „ onderhandelen, niet dan mannen van eer, en zonder vooroordeel, en die, mogelijk onder een ander „ gouvernement, zoo door hun schrijven als spreken, „ onze zaak ondersteund hebben. Zij zullen niet luisteren naar de stem van menschen, die door hunne „ dwalingen verblind of door hunne ongelukken verbitterd zijn. *Lodewijk* is de algemeene vader en scheidsman van alle zijne onderdanen. Laat ons al ons vertrouwen op dien edelmoedigen, vaderlandlievenden „ en verlichten Vorst stellen; hij zal ons de regten „ van fransche onderdanen en fransche burgers mede „ deelen; eene gift, welke kostbaarder is, dan het gevaar van als misdadige Barbaren of Maronsche (*gevlugte*) Negers behandeld te worden."

„ Maak deze opmerkingen; houd deze alleenspraak, heer generaal; deel uwe eigen overtuiging mede aan de verstandige mannen, die uwe achting verdienen, en gij zult tevens aanspraak hebben op de verecrende blijken van de tevredenheid uwes Souvereins en van de erkentenis van uw land en de Haytiers, dien wij niet anders dan als Franschen kunnen beschouwen.

„ Gij hebt te veel doorzigt, te veel gezond verstand, generaal; gij kent Frankrijk te wel, om deze taal verkeerdelijk voor die der zwakheid te houden. De zwakheid vergenoegt zich met bedreiging; de sterken of magtigen slaan en verpletten, wanneer zij zien, dat hunne edelmoedigheid verworpen of verkeerdelijk opgevat wordt, enz.

„ (*geteekend*) D'AUXION LAVAISSE."

Vervolgens las de graaf *Limonade* den raad een geschrift voor van zekeren *H. Henri*, gedrukt te Jamaika, ten titel voerende: *Overwegingen, geadresseerd aan de ingezetenen van St. Domingo, over hunnen tegenwoordigen staat en het lot, dat zij reden mogen hebben te verwachten.*

Toen de voorlezing geëindigd was, zeide Z. M.: „ Ik laat het aan de wijsheid van den algemeenen raad der natie over, om de maatregelen en besluiten te nemen, welke dezelve tot de veiligheid van ons land noodig zullen oordeelen. De slotsom van deszelfs deliberatien zal, mits het onze eer en de belangen der ingezetenen van Hayti niet in de waagschaal stelt, de onveranderlijke regel van ons gedrag zijn."

Hierop verliet Z. M. de vergaderzaal, onder het geroep van *leve de Koning!* De raad zich vervolgens geconstitueerd hebbende, onder het voorzitterschap van den prins *de Limbe*, minister van oorlog en marine, de graaf *de la Taste*, minister van financien, als vice-president, en de graaf *Ennery* benevens de baron *Dessalines*, als secretarissen fungerende, werd, met eenparigheid van stemmen, besloten, een adres aan den Koning te zenden.

Dit adres is van den navolgenden inhoud:

Adres aan den Koning.

„ Sire, in de geschiedboeken der wereld is er geen voorbeeld te vinden van eene opening voor vrede, door zulke afschuwelijke en onteerende omstandigheden verzeld, als die, welke door den Franschen generaal *d'Auxion Lavaysse*, in naam en van wege Z. M. *Lodewijk XVIII*, gedaan zijn.

„ Natien, Souvereinen, ja ook particulieren hebben zekere regten, welke zelfs door de barbaarsche volken geëerbiedigd worden, en het is niemand geoorloofd dezelve te schenden. Indien nu de menschen in het algemeen overeengekomen zijn, om die regten, door het gebruik en de openbare welvoegelijkheid bekragtigd, te eerbiedigen, hoe veel hatelijker is het dan, dat de gezant van een verlichten Monarch en eene verlichte natie, dezelve zoo openlijk heeft durven schenden!

„ Hoe! de verfoeijelijkste tirannen gebruikten, wanneer zij een volk wenschten te onderdrukken en aan hetzelve het juk der slavernij op te leggen, trouwelooze middelen, en verborgen, onder schoonschijnende voorwendsels, hunne misdadige ondernemingen, om dat zij niet openlijk de publieke regten durfden schenden; doch de gezant van den Koning der Franschen schendt onbeschaamdelijk alle regten en doet een vrij volk de grootste aller beleedigingen aan, door aan hetzelve de keuze tusschen slavernij of dood voor te stellen!

„ En aan wie durft die lage agent deze verklaring van de afschuwelijke bedoelingen van zijn gouvernement toezenden? — Aan Uwe Maj., den overwinnaar der Franschen — den verdediger der vrijheid en onafhankelijkheid — aan u, Sire, welke uw geheel leven aan de handhaving en verdediging van de onverbreekbare en eeuwige regten van den mensch hebt toegewijd — aan Uwe Maj., welke steeds de eer en den roem der ingezetenen van Hayti tot den regel van uw gedrag en daden gesteld hebt! Hij durft u voorstellen van eenen troon af te klimmen, waarop gij door de liefde en dankbaarheid van uwe medeburgers geplaatst waart! — O overmaat van hoon en schande! Hij durft uwe groote ziel verdacht houden van zulk eene verfoeijelijke trouweloosheid! Tot wie durven zij van

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

meesters en van *slaven* spreken! Tot ons — tot een vrij en onafhankelijk volk — tot krijgslieden, bedekt met edele wonden, in het veld van eer bekomen, en die den ouden boom van veroordeelen en slavernij hebben uitgeroeid — tot krijgslieden, welke aan die barbaarsche kolonisten het zand heeft doen bijten. En nu durven de overgebleven kolonisten, die aan onze billijke wraak ontsnapt zijn, nog van de herstelling an het verfoeide gouvernement spreken, hetwelk wij voor altijd verdreven hebben! — Neen, nimmer zal er een meester of een slaaf op *Hayti* bestaan!

„ Had U. M. zulk eenen buitensporigen hoon kunnen verwachten, van eenen Souverein, wien de faam als een wijs, goed en deugdzaam Koning, onderwezen in de school des tegenspoeds, en als eenen vijand van alle vooroordeelen heeft voorgesteld? Hoe weinig waarheid, Sire, is er in de faam, wanneer wij de uitkomsten met hare voorloopige berigten vergelijken. De eerste opening voor den vrede, de eerste woorden van opening, welke ons toegesproken worden, in naam van dien Vorst, van wien wij een zoo gunstig denkbeeld hadden opgevat, zijn geweldige beleedigingen. Aan menschen, die 25 jaren vrij zijn geweest, die de wapenen nog in de hand hebben, wordt voorgesteld dezelve neder te leggen, om wederom de ketenen des schandelijke en barbaarsche slavernij aan te nemen. Bij het te kennen geven dezer gruwelen, bedekken zij dezelve met het schoonschijnende voorwendsel van vrede en verzoening! Zij wikkelen den dolk van verraad en trouweloosheid in den eervollen en verleidenden mantel der liberale gevoelens van de regtvaardigheid en menschlievendheid des Franschen Monarchs jegens ons! Doch eensklaps verandert die verachtelijke agent, dat kanibaalsche monster, van taal, neemt eenen toon en een wreed karakter aan, welke met zijne hatelijke zending overeenstemmen, dreigt ons geslacht te verdelgen, en het door een ander te doen vervangen. Welk eene regtvaardigheid! welke menschlievendheid! welke liberale denkwijze!

„ Toont alles uit deze laatste handelwijs der Franschen niet aan, dat de zaak der Haytiers onderscheiden is van die van het volk? Inderdaad, aan welk volk, aan welken Souverein, zou iemand zulke lage en onteerende conditien kunnen voorstellen? Zij verachten ons; zij achten ons zoo dom, dat zij veronderstellen, dat wij het instinct missen, hetwelk de dieren tot hun behoud bezitten. Welk eene onzinnigheid! Welke overmaat van vermetelheid, te durven voorstellen, dat wij ons aan de Franschen zullen overgeven en ons aan hun hatelijk bestuur onderwerpen! Is het om de weldaden, welke wij ontvangen hebben, dat wij van heer zouden veranderen! Kortom, is het met oogmerk, om andermaal aan pijnigingen overgeleverd en door honden verscheurd te worden, dat wij van de vruchten van 25 jarige gevechten zouden afstand doen? Wat hebben wij toch met dat volk gemeens? Hebben wij niet alle de banden verbroken, welke ons met hen konden vereenigen? Wij zijn van naam, levenswijze en zeden ververanderd. Wij hebben geene gelijkenis met de Franschen, dat volk, hetwelk nooit ophield ons te vervolgen, en dat wij verfoeijen. Waarom zouden wij ons dan aan het lot onderwerpen van veroordeeld te worden, om onder deszelfs tirannie en onderdrukking te zuchten.

„ Die barbaren durven ons verachten! Zij oordeelen ons den zegen der vrijheid en onafhankelijkheid onwaardig! Zij denken, dat wij voor verheven gevoelens, of voor die edelmoedige aandrift, welke helden vormen, en de menschen tot meesters van hun eigen lot maken, onvatbaar zijn! Doch zij vergissen zich. Dat zij iets kennen van de grootheid van ziel, het vuur en den moed van het volk, hetwelk zij durven hoonen! Onze wil is, vrij te zijn, en dat zullen wij zijn, in spijt der dwingelanden! O! indien onze zaak van die van het volk afgescheiden wierd; indien de onregtvaardigheid in deze verlichte eeuw de overhand over de billijkheid kreeg; indien onze tirannen eindelijk in staat wierden, om over ons te zegevieren, dat dan de roem van het Haytische volk ten minste in de ...

(*Het vervolg op bladzijde ...*)

... stukken kunnen adresseren, des morgens van ...

... verzocht.

[illegible] plegtiglijk, dat, ons geheele ge-
slacht der uitgeroeid zal worden; dan dat wij van de vrijheid en onafhankelijkheid afstand zullen doen. Doch dat Hayti, alvorens een Franschman hier een vasten voet krijge, eene wijduitgestrekte woestijn, dat onze steden, onze fabrijken, onze woningen, eene prooi der vlammen worden.

„ Dat ieder onzer zijne magt vermeerdere, zijn vuur en moed verdubbele, om duizenden dier tijgers aan onze regtvaardige woede op te offeren! Dat Hayti niets dan een puinhoop oplevere; dat de verschrikte oogen niets dan het gelaat van dood, verwoesting en wraak ontmoeten! Dat het nageslacht, deze puinen ziende, zeggen kunne: „ hier woonde een vrij en edelmoedig „ volk, tirannen wilden hen van hunne vrijheid be- „ rooven; doch zij besloten liever te sterven, dan de- „ zelve af testaan.” De nakomelingschap zal deze grootheid van ziel toejuichen. Of zou er een menschelijk wezen zijn, zoo ontbloot van edelmoedigheid, van ons zijne bewondering en achting te weigeren?

„ In de politieke oorlogen, onder beschaafde Staten gevoerd, strijden de legers, en leven de volken in vrede! Doch een oorlog van verdelging, zoo als die, waarmede wij bedreigd zijn geworden, waarin iedereen bedacht is, zijn huis, de grafplaatsen zijner ouders, zijne vrijheid en onafhankelijkheid, wat zeg ik? zijn leven zelve en dat van zijne vrouw en kinderen te verdedigen, is een oorlog van den eenen mensch tegen den anderen; vrouwen en kinderen zijn dan in eenen staat van oorlog; ieder een is onder de wapenen; al het kwaad, dat wij onzen vijand kunnen aandoen, is een heilige pligt; alle middelen van verdelging mogen wij wettiglijk gebruiken. Wij zullen die verschrikkelijke voorbeelden van verbolgenheid onder de volken, welke de aarde verschrikt hebben, doen herleven. Het nageslacht zal sidderen van afgrijzen; doch verre van ons te lasen, zal het deze daden aan de verdorvenheid der eeuw, aan de tirannen en aan de noodzakelijkheid wijten! Doch dit zal nimmer gebeuren; het is onmogelijk. Hayti is onoverwinnelijk, en de zaak der regtvaardigheid zal hetzelve zegevierend over alle hinderpalen heen voeren. Neen, nimmer zal die verfoeijelijke onderneming plaats hebben. Er is eer, er is glorie bij de Souvereinen en de volken van Europa; en Groot-Brittannie, die bevrijder der wereld, zal zulk eenen gruwel beletten!”

VERVOLG VAN PARYS, *van den 19 Januarij.*

De minister secretaris van de marine en kolonien heeft onder de oogen des Konings gebragt de in depublieke papieren geplaatste brieven, welke van Jamaika, onder dagteekening van den 6den julij en 1sten october ll., door den kolonel *d'Axion de Lavaysse* aan de tegenwoordige opperhoofden van St. Domingo geadresseerd waren. De heer *d'Auxion*, wiens geheel vredelievende zending ten oogmerk had, om narigten wegens den staat der kolonie in te winnen en aan het gouvernement te doen toekomen, was geenzins gemagtigd om mededeelingen te doen, zoo strijdig met het oogmerk zijner zending. De Koning heeft daarover zijn hoogste misnoegen aan den dag gelegd en bevolen dat zijne afkeur publiek gemaakt zou worden.

De minister secretaris van staat, belast met het departement van marine en kolonien,
De graaf BEUGNOT.

De onvoorzigtigheid der geestelijken, die zelden de ware gesteldheid van den volks-geest kennen en door die onkunde, gepaard met een overdreven ijver, voornamelijk de belangen van hunnen eigen stand benadeelen, heeft alhier, gisteren, in de parochie St. Roch, een tooneel veroorzaakt van een tamelijk ernstigen aard. Men zoude in de kerk eenen lijkdienst houden, voor de onlangs overledene tooneelspeelster *Raucourt*; maar de stoet der begravenis aangekomen zijnde, vond de kerkdeur gesloten. Men was ontevreden en raadpleegde over het gene te doen stond. Inmiddels groeide het getal der bijstanders aan; en er werd meer dan eene kreet gehoord, ten uiterste hoonende voor de geestelijkheid. Het verschijnen van den pastoor, die de menigte tot rust en tot voorbijgaan wilde vermanen, bragt de gemoederen in nog grootere beweging, en ter naauwernood konde hij eene schuilplaats vinden tegen de mishandelingen, die hem dreigden. Gelukkig was de Koning onverwijld van het rumoer onderrigt. Z. M. zond zelve, naar het schijnt, eenen geestelijken, om in St. Roch, den begeerden dienst te verrigten. Nu werden de deuren geopend, en eene tallooze schaar stoof naar binnen. De ongeregeldheden bepaalden zich echter tot het breken van eenige stoelen en banken. Het volk ontsteekt zelve de waschkaarsen, haalt de voorzangers voor den dag, doet de muzijk der nationale garde aanheffen, en dus loopt, na eene vertraging van ettelijke uren, onder het dubbeld geschreeuw van: *vive le Roi* en *à bas la Calotte*, deze aandoenlijke plegtigheid ten einde.

Van den 20sten.

Vermits het bij vele lieden eenige verwondering veroorzaakt, daar men altoos in de verbeelding geweest is, dat de overblijfselen van *Lodewijk den XVI* en van *Maria Antoinetta*, voor altoos aan de nakomelingschap onttrokken waren; zoo geeft een onzer dagbladen hieromtrent de volgende belangrijke bijzonderheden, waar van de echtheid bevestigd schijnt te zijn.

Men heeft lang gedagt dat het stoffelijk overschot van *Lodewijk XVI* geen begraafplaats gevonden had, dan, sedert men zonder gevaar op de asch van den besten der Koningen wenen kan, is ook het kerkhof bekend, alwaar den ongelukkigen Monarch, die, om ons van de uitdrukking van den heer *de Chateaubriand* te bedienen, even als *Orestes*, in een stormwind verdwenen was, rust. In de straat Anjou-Saint-Honore, niet ver van het kerkhof de la Magdelaine, bevind zich een stuk grond, aan de vijanden van den Godsdienst en de menschlijkheid onbekend, en hetwelk men tegenwoordig vereeren moet zoo als de oude de plaatsen door den bliksem getroffen vereerden. Het is in dat vergeten hoekje grond, waar het overschot van *Lodewijk de XVI* en *Maria Antoinetta* zich bevind.

Dit kerkhof is niet grooter dan 60 schreden in de lengte en 30 of 40 in de breedte. Hetzelve is van drie zijden door een muur besloten. Aan de vierde zijde bevind zich een eenvoudig huis, hetwelk door de heer *Deseloseaux* bewoond wordt, welke uit dit zijne eenvoudige woning op dit somber verblijf der dooden waakt, en de bescherm-engel der koninklijke schimmen schijnt te zijn. Dit kerkhof diende sedert het jaar 1720 niet dan in buitengewone gevallen. Toen gedurende de omwenteling, de schrik zijne moordtuigen begon te scherpen, waren de kerkhoven van Parys niet groot [illegible] te bevatten, men begroef de lijken op plaatsen welke reeds hier niet meer ten gebruike wierden.

Op den noodlottigen 21sten januarij 1793, terwijl de ziel van den koninklijken martelaar zich in den Hemel met den Heiligen *Lodewijk* vereenigde, wierdt zijn stoffelijk overschot, zonder geleide en zonder eenige plegtigheden weggevoerd en naar het kerkhof in de straat van Anjou overgebragt. Ingevolge een decreet van de nationale conventie, wierd er eene groote hoeveelheid ongebluschte kalk, in zijn grafgeworpen, ten einde er niets van den besten der Vorsten overblijven zoude. De doodelijkste stilte heerschte rondsom zijn graf hetwelk niemand naderen durfde. De bevende menschheid verborg haire tranen en wende er zijne oogen van af. De Godsdienst alleen waakte en durfde alle gevaren trotseeren, daar dezelve zich in rouw kleede, zonder de bedreigingen der beulen te vrezen. Op den avond van den 21sten januarij begaf zich de priester van de kerk de la Magdelaine door zijne vicarissen verzeld, naar zijn graf, besproeide het met zijne tranen en zond van dat altaar zijne gebeden, voor den ongelukkigen Vorst, naar den Hemel op.

In de maand october van hetzelve jaar, wierdt *Maria Antoinetta* door de revolutionaire regtbank van Parys, insgelijks ter dood veroordeelt, hare eenigste bede was, bij haar Gemaal begraven te worden, dit verzoek wierd haar toegestaan, daar de beden van stervenden alstoen nog eenige invloed op die wrede harten hadden. Het stoffelijk overblijfsel van *Maria Antoinetta*, wierd in een graf naast dat van den ongelukkigen Vorst met wien zij nog zoo kort te voren, op den eersten troon der wereld geplaatst, was ter neder gezet. Terwijl men bezig was deze laatste verblijfplaats voor de dochter van de groote *Maria-Theresia* te graven, ontdekte men dat de kist waar in *Lodewijk XVI* ruste, nog gaaf en ongeschonden was, en dat de kalk het overschot van dat doorluchtig slagtoffer niet verteerd had. Dus was het dat de Voorzienigheid de besluiten van eene God onteerende hoop verijdelde, ten einde eenmaal voor de vereering der Franschen te bewaren, het gebeente van een Vorst, die zich voor het geluk van zijn volk opgeofferd hadt.

Een en twintig jaren zijn er verloopen, sedert *Maria Antoinetta* van Oostenrijk en *Lodewijk XVI* op het kerkhof van de straat d'Anjou rusten. Geen gedenkstuk is aldaar opgerigt; de God alleen, welke de jaargetijden schiep, heeft de koninklijke begraafplaatsen willen versieren, die door de menschen verlaten waren; het nederig madeliefje, de goudsbloem, eenige heesters, het eenvoudige veldgras, bedekken het graf van eenen magtigen Monarch en van eene Koningin, welke der kroon van Frankrijk eenen zoo grooten luister heeft bijgezet. Dáár kwam de Koning van Pruissen, de doorluchtige opvolger van den grooten *Frederik*, eenige dagen na zijne aankomst in Parys, de besluiten der Voorzienigheid aanbidden, en den dood beweenen van eenen Koning, aan welken geene lijkpligten bewezen werden. Ook daar, op het eenvoudige gras en tusschen de bloemen, welke de grafplaatsen van *Lodewijk XVI* en *Maria Antoinetta* bedekken is eene Prinses komen knielen, die Europa de deugden van *Antigone* in haar doet bewonderen en die, door de liefde van een geheel volk, over den dood van den besten vader niet kan vertroost worden.

Het graf van *Lodewijk XVI* is in een' hoek van den muur, aan de noordzijde van het kerkhof, gelegen. Eenige schreden van daar, naar het oosten, is een groote grafkuil, waarin de Zwitsers en Franschen, die, op den 10den augustus, als slagtoffers van hunne getrouwheid en zelfopoffering, gesneuveld zijn, onder elkander begraven liggen. Verder in een ande graf, rusten de gebeenten van *Danton*, van *Camille-Desmoulins*, *Fabre d'Eglantine*, *Chabot*, *Hebert* en meer andere opperhoofden van partijen, weggemaaid door de revolutie, welke, even als de *Saturnus* der Ouden, hare eigene kinderen verscheurde. Onder eenige aan het noordelijk uiteinde van het kerkhof, geplante boomen rusten zij, welke in het gedrang, dat bij de feesten, die bij het huwelijk van *Lodewijk XVI* plaats hadden, omkwamen. Hoe vele contrasten in eene kleine ruimte vereenigd! Welk eene les voor de staatkunde! Welk een herdenken voor de geschiedenis! Bij iederen voedstap, die men op het kerkhof in de straat d'Anjou doet, kan men zijne droefheid, noch zijne verwondering beteugelen; de denkbeelden bepalen zich beurtelings tot de deugden van een' goeden Koning, tot de misdaden zijner beulen tot de verganklijke grootheid der aarde, en tot den dood, welke overal zijne droevige zeissen gelijkelijk zwaaijende, de lijkbussen van goeden en boozen, van onderdanen en Koningen onderéén mengt. Wanneer de bespiegelingen, welke deze grafplaats inboezemt, uitgeput zijn, dan komt men, in weerwil van zich zelven, terug tot het graf van eenen Monarch, welker nagedachtenis eeuwig in Frankrijk zal bewaard blijven. Het graf van *Lodewijk XVI* zal het kerkhof in de straat d'Anjou voor altoos vermaard maken. Ach! indien er zich onder ons nog menschen bevinden, welke liefde tot wraak en partijzucht in hunnen boezem koesteren, dat zij deze heilige plaats niet naderen; dat zij geen deel hebben aan de gebeden, welke *Lodewijk XVI*, in den hemel, voor ons uitstort en dat de stem der graven zich tegen hem verheffe.

Wanneer men het kerkhof van de straat d'Anjou bezocht heeft, vraagt men, waar de assche van madame *Elisabeth*, zuster van *Lodewijk XVI* en die van den jongen *Lodewijk XVII*, welke in de gevangenis des Tempels stierf, rust. Dat koninklijke kind, dat slechts eenige oogenblikken heeft geleefd, alleen om te lijden, is onder de menigte lijken verloren; het is onbekend waar zijn stoffelijk overblijfsel rust. Madame *Elisabeth*, welke niet in staat was van haren broeder, gedurende zijn leven, te scheiden, rust niet aan zijne zijde; het graf van die prinses is te Mousseaus, alwaar godvruchtige zielen dagelijks haren dood komen bewenen en hare nagedachtenis zegenen.

Ingevolge de bevelen des Konings, zijn er, met de grootste zorgvuldigheid, nasporingen gedaan, om de kostbare overblijfsels van HH MM. den Koning *Lodewijk XVI* en *Maria Antoinetta*, aartshertogin van Oostenrijk, te verzamelen.

De openbare eerbied had, sints lang, den grond geheiligd, waarin die wezenlijke nationale reliquien bewaard werden.

De laatste arbeid, die thans voltooid is, laat geen' twijfel wegens den goeden uitslag over, welken eene weldadige voorzienigheid der godsvrucht had weggelegd.

(*Het vervolg op de kant dezer bladzijde.*)

De opgraving heeft, gisteren, met al den toestel plaats gehad, welke die eerbiedwekkende en treurige plegtigheid vereischte. Men heeft, allereerst, het lijk der Koningin opgedolven, hetwelk aan het voeteneinde des Konings geplaatst was, het lijk dier doorluchtige en ongelukkige Vorstin is in een' veel volkomener staat gevonden, dan men verwacht had en reden had te hopen. Het hoofd was herkenbaar: het haar was zelfs nog aanwezig; het verdere ligchaam was in eenige kleeding gewikkeld, doch in een' staat van ontbinding; de kousebanden waren nog geheel; ook heeft men het grootste gedeelte van een' katoenen kous gevonden. Men schrijft deze bewaring toe aan eene zekere soort van verwulfsel, door de kalk, boven de kist, gevormd. Het lijk van den ongelukkigen Monarch was meer beschadigd: de ongebluschte kalk met aarde gemengd was in groote hoeveelheid op zijne kist geworpen. Deze kostbare overblijfsels zijn bijeengezameld, in tegenwoordigheid van den kanselier van Frankrijk; van den graaf *de Blacas*, minister van 's Konings Huis; van den heer *de la Fare*, bisschop van Nancy; van den hertog *de Duras*, den graaf *de Prézé*, groot ceremoniemeester; den heer *le Bailly de Crussol*; den prins *de Poix*; den heer *Descloseaux*, eigenaar van het kerkhof, die, bestendiglijk, met gevaar zijns levens, voor dit onschat-

(*Het vervolg op pag. vier.*)

Deze kostbare overblijfsels zijn erkend en in verzegelde kisten gelegd; dezelve zullen, in den nacht tusschen vrijdag en zaturdag, in looden kisten gelegd worden, bestemd, om dat pand te bevatten, hetwelk de diepe droefheid eens volks onder de bewaring van den godsdienst stelt.

De optogt van die lijkplegtigheid is geregeld en zal, zaturdag aanstaande, plaats hebben.

Eene godsdienstige stilte moet daarbij heerschen, hoe groot ook de toevloed zij der onderdanen, die diep getroffen zullen zijn wegens de herinnering, die een zoo treurige dag verwekt; en die stilte moet het kenschetsend merk zijn van eene lijkplegtigheid, die een gewigtig tijdperk van de geschiedenis zal uitmaken.

De stoet zal, ten acht uren des morgens, uit de straat d'Anjou vertrekken, en, door de straat van de voorstad Saint Honoré, langs de Boulevards en de straat van de voorstad Saint-Denis, passeren.

Monsieur, Monseigneur de hertog van Angoulême en Monseigneur de hertog van Berry, zullen onmiddelijk de koets voorafgaan, waarmede het kostbaar overschot des Konings en der Koningin zullen worden overgebragt.

De deputatien der bij de plegtigheid genoodigde kollegien en de persoonen, die niet tot den stoet behooren, zullen zich, door de straat Saint-Lazare en de barriere van Clichy, naar Saint-Denis begeven. Zij moeten zich, voor tien uren, te Saint-Denis bevinden.

De opper-officieren, welke bij de plegtigheid tegenwoordig zullen zijn, zullen in de kerk hunne bestemde plaatsen vinden.

De directeur generaal der politie van het koningrijk heeft eene ordonnantie afgekondigd, betrekkelijk de maatregelen van orde, die bij deze gelegenheid moeten worden in acht genomen.

— Morgen zaturdag, zal er, op den middag, in den Israëlitischen tempel, een lijkdienst voor de rust van *Lodewijk XVI*, Koning van Frankrijk, gehouden worden.

Van den 21sten.

De Koning, verlangende door een openbaar en plegtig bewijs de droefheid te heiligen, welke Frankrijk, tot hiertoe, niet had kunnen doen blijken, en welke hetzelve thans op eene zoo aandoenelijke wijze bij de herinnering van de allergruwelijkste daad, aan den dag legt, heeft bevolen, dat er, den 21sten januarij van ieder jaar, een dienst voor de rust van de ziel van *Lodewijk XVI*, in al de kerken van het koningrijk zou gehouden worden; dat het hof benevens de civiele en militaire autoriteiten den rouw zouden aannemen; dat er geene regtbanken gehouden en dat de schouwburgen gesloten zouden worden.

Parys, den 20sten januarij 1814.

De minister van het Huis des Konings,
BLACAS D'AULPS.

[illegible] van den heer *Descloseaux* gebragt, [illegible] een eenvoudig en nederig met zwarte bekleed altaar opgerigt. De lijken zijn met een doodkleed overdekt; rondom hetwelk men zes waschkaarsen heeft aangestoken; twee priesters lezen gebeden bij deze gekroonde martelaars.

Den 17den, is H. K. H. Madame op het graf harer vaders en harer moeder komen nederknielen en hun, onder het storten van eenen tranenvloed, haar laatste vaarwel komen zeggen. Ziende dat de heer *Descloseaux* en diens familie treurden, beloofde zij hun schavergoeding te geven voor het verlies, dat zij van de kostbare overblijfsels harer ouders stonden te ondergaan, door hun derzelver portretten te zenden; en, even daarna, deed zij hem dezelve door den ridder *de Turgy*, een' der getrouwste dienaren van het koninklijke Huis, ter hand stellen.

Ook heeft, volgens den Moniteur van heden, de Koning, de godvruchtige verkleefdheid willende beloonen van den heer *Descloseaux*, hem het lint der orde van St. Michiel geschonken en een pensioen, dat op deszelfs beide dochters kan overgemaakt worden, toegelegd.

Dezelfde Moniteur bevat tevens de stukken, uitmakende de informatie, ter voldoening aan 's Konings bevelen, door den kanselier van Frankrijk genomen, om de omstandigheden te staven, welke de begraving der lijken van Z. M. *Lodewijk XVI* en van de Koningin voorafgegaan zijn, verzeld en gevolgd hebben.

— Morgen zal men op de plaats, alwaar het dierbaar overschot van *Lodewijk XVI* opgegraven is, eene doos van eiken hout, met lood overtogen, leggen, waarin twee medailles zullen gelegd worden, de eene van brons, en de andere van zilver. Op die medailles staat aan de eene zijde het borstbeeld van Z. M. *Lodewijk XVIII*, door den heer *Adrieu* gegraveerd, en aan de andere zijde dit eenvoudig opschrift:

AAN LODEWIJK XVI
DEN XXI JANUARIJ
M. D. C. C. X. V.

Er zal eene dergelijke doos in het graf van den Koninklijke Martelaar, te Saint-Denis, en eene andere onder den eersten steen van het ontworpen gedenkteeken, op het plein Louis XV, gelegd worden.

Er zijn, voor de treurige en doorluchtige plegtigheid van morgen, 80 man van ieder battaillon nationale garde geordonneerd.

Alle schouwspelen, feesten en alle vermaken der hoofdstad, zullen gestaakt worden, zonder dat er, te dezen opzigte, eenig bevel gegeven is.

Mevrouw de hertogin van Angoulême heeft, dezen morgen, ten 9 uren, de mis in het kasteel der Tuilerien bijgewoond en is, vervolgens, naar St. Cloud vertrokken; zijnde alleenlijk van de hertogin *de Sérent* vergezeld.

— Mevrouwe de hertogin douairiere van Orleans, heeft haar been gebroken, toen zij zich naar de Tuilerien, bij de hertogin *de Duras*, hare vriendin, begaf, om aldaar over hare beschikkingen voor de reis naar St. Denis te spreken.

*** Heden avond, ongeveer 7 uren, verloste voorspoedig van eene dochter, JELTJE A. DE JONG, geliefde huisvrouw van
HARLINGEN, den 20 Januarij 1815. FEDDE B. DE JONG.

[illegible] geschapen door CLASKE [illegible] huisvrouw [illegible]
HARLINGEN, den 23 Januarij 1815. A. BOLMAN.

*** Ondertrouwd,
LEEUWARDEN, den 28 Januarij 1815. H. SCHULTZE, en A. DE VRIES.

*** Heden morgen, circa 10 uren overleed mijn waarde man SJIERK NIEUWENHUIS, in den ouderdom van 61 jaren; dienende dit tot bekendmaking aan vrienden en bekenden.
SNEEK, den 25 Januarij 1815. T. HOLKES, wed. S. NIEUWENHUIS.

*** Het kind, over welks geboorte wij ons den 20sten dezer mogten verblijden, werd ons heden, tot onze droefheid, door den dood ontrukt.
HARLINGEN, den 25 Januarij 1815. FEDDE. B. DE JONG. JELTJE A. DE JONG.

LEEUWARDEN, den 27sten Januarij 1815. Heden avond ten zes uren, is alhier overleden WYTZE M. BERGER, in leven Mr. Metzelaar, in den ouderdom van zeven-en-negentig jaren, en ruim zes maanden.

De BOTER te LEEUWARDEN den 27 Januarij 1815, geen Mark.
De prijs der granen was dienzelfden dag ter markt aldaar: Middelprijs van het lopen tarwe *f* 8 - 8 - 0
Middelprijs van het last rogge, 132 ggl.

BEURS-PRIJS DER EFFECTEN.
Amsterdam, den 26 Januarij 1815.

	pCt.		
Holland, Werkelijke Schuld	2½	37¾	à 37⅞
—— Uitgestelde Schuld		3¼	à 3⅜
—— Kansbilletten		21½	à 22
—— Restant		1¼	à 1⅜
—— Domein-rescriptien	4	70	à 70¼
—— Bons van het Syndikaat 5de serie	5	98¾	à 99¼
Dito . . 6de serie	5	96¾	à 97¼
Dito . . 7de serie	5	94¾	à 94¾
Dito . . 8ste serie	5	92¾	à 93¼
Frankrijk, Tiers Consolidés	5	74½	à 75
—— Certificaten van dito		69	à 70
Engeland, geconsolideerde	3	67¼	à
Rusland, bij *Hope en Comp.*	6	62¼	à 63
Dito Coupons		62	à 62
Pruissen, bij de wed. *Uberf. en Serr.*	5	89¾	à 90
Spanje, neg. bij *Hope en Comp.* 1807	5½	28¼	à 28
Dito Coupons		10	à 10¼
Weener bank bij *Goll en Comp.*	6	21¼	à 23¼
—— dito	4	18¼	à 19
—— Certific., bij *Goll en Comp.*	2½	22½	à 23
Italiën Monte Napoléon	5	40	à 40
Napelsche Certificaten	5	44	à 44¼
Zweden, bij *Hogguer en Hasselgr.*	5	43	à 44¼
Dito Coupons		28	à 29
Deensche Tollen		47½	à 49
Amerika, bij *Hope en Comp.*	5½	91	à 9[illegible]
—— bij *Staphorst*	5½	81	à 82

B O E L G O E D.

Op DINGSDAG den 31sten JANUARY 1815, des voormiddags ten 9 uren, by de Luthersche Kerk, in de Oosterstraat, te Leeuwarden, ten overstaan van den notaris ANDREÆ: Van MEUBELEN, HUISGERADEN, BEDDEN, VROUWEN KLEEDEREN, LINNEN en WOLLEN, GOUD, ZILVER, KOPER, TIN en YZERWERK, nagelaten door STYNTJE SCHOENMAKERS, in leven huisvrouw van LAMMERT HENDRIKS, gewoond hebbende en overleden in de Pypbakkers Steeg, te Leeuwarden; alles des MAANDAGS voor den verkoop te zien, van des namiddags 2 tot 4 uren.

Voorts worden de Crediteuren en Debiteuren van opgemelde STYNTJE SCHOENMAKERS verzocht en aangemaand, om voor den 1sten MAART 1815 aangave hunner inschulden, en betaling hunner schulden te doen, ten kantore van den notaris ANDREÆ, in de Korfmakersstraat, te Leeuwarden.

Uit de hand te koop: Een KOF-SCHEEPJE, lang 48 voet, wyd elf voet, en hol na rato; te bevragen by *H. van der TEMPEL*, te Akkrum.

DRIE SMIDS KNECHTEN, genegen zynde te werken, kunnen direkt werk bekomen by *J. P. Eberling*, mr. Smid te Leeuwarden. Brieven franko.

De wed. CORNs R. BAKKER, woonende nevens de Lange Pyp, presenteerdt de nog in here winkel voorhanden zynde goederen, als TYKEN, GAZEN, TRYPEN en meer andere, tot veel verminderde pryzen uitteverkoopen; die er gading aan maakt, vervoege zich ten spoedigsten, ten huize aldaar.

De wed. Hrm. SCHAAP en de weduwe D. EGBERTS, kooplieden in de Witte Os, te Joure, maken door deze aan hunne Slyters bekend, dat de TABAK, zoo wel de BAAY als de INLANDSCHE, twee Stuivers per Pond zyn afgeslagen.

Alle degene welke iets verschuldigd zyn aan, of competeren aan den boedel van wylen DAVID OEBELES NIEUWHOFF, in leven Mr. Groffmid, gewoond hebbende en overleden op het Vliet, by Leeuwarden, den 18den JANUARY 1815 ter griffie van de Regtbank ter eerster Instantie, te Leeuwarden residerende, onder beneficii van Inventaris aanvaard, worden uitgenoodigd hunne betalingen te doen, of hunne competentien aan te geven, uiterlyk vóór of op den 8sten FEBRUARY 1815 aan *TNSE JAGTMAN*, Meester Bakker, te Sneek, of Mr. *FRANCISCUS BAVIUS*, advocaat, te Leeuwarden.

De ondergeteekende, vermeent wel onderrigt te zyn, dat velen onder den Boerenstand, op zommige tyden van het jaar verlegen zyn, hunne BOTER, goed te kunnen maken, zoo biedt dezelve, de zoodanigen een Recept aan, tegen eene matige belooning.
B. W. EPEMA, te Ægum.

EEN à TWEE ZILVERSMIDS KNECHTS, die hun werk geheel of ten deele verstaan en werk begeerende, kunnen op den 12den MEI 1815 of eerder, werk bekomen by *P. RIENSTRA*, Mr. Zilversmid, te Sneek.

UIT DE HAND TE KOOP.

Een hecht, sterk en wel bereild SCHILLERS JACHT, leggende te Makkum, lang over stevens 51, wyd 14 en hol op zyn uitwatering 5¼ voeten, voor weinige jaren extra vertimmerd, met zeil en treil, ankers en touwen, zoo als hetzelve laatst bevaren is door *Sikke Sikkes de Jong*. Wie hier aan gading maakt, vervoege zich by *G. T. WYNALDA*, aldaar.
Z E G T   H E T   V O O R T.

De GOEDEREN, tot de Lakenwinkel als Wolkammery behorende, worden door de wed. van *Here Klomp*, op de Tuinen te Leeuwarden, tot verminderde pryzen van nu af aan uitverkocht.

De SCHOUT DER GEMEENTE VAN BERGUM convoceert, de voormalige floreenplichtige ingezetenen van den hervormden Godsdienst, van den dorpe Garyp, tegen ZATURDAG den 4den FEBRUARY 1815, des namiddags ten één uur, in de Dorpskerk aldaar, ten einde een' nieuwen KERKVOOGD te benoemen, en de Rekening van den afgaanden *JAN KLASES HOOGSTENS* te helpen opnemen, en na welbevinding te sluiten.
BERGUM, den 24 January 1815.
De Schout voornoemd,
T. HAISMA.

De SCHOUT VAN DE GEMEENTE OENKERK roept, by deze op, de floreenplichtige ingezetenen van de Gemeente Oenkerk, om, op MAANDAG den zesden FEBRUARY aanstaande, in de Kerk te Oenkerk te compareren, ter stemming van nieuwe KERKVOOGDEN voor de afgaande:
OENKERK, des morgens ten half tien uren precies.
OUDKERK, des morgens kwartier voor tien uren.
ROODKERK, des morgens ten tien uren.
W Y N S, des morgens kwartier na tien uren.
OENKERK, den 28 January 1815.
Namens den Schout,
G. A. AVENHORN VAN NAUTA,
Secretaris.

De SCHOUT VAN DE GEMEENTE TERNAARD, convoceert mits deze, de voormaals hervormde floreenplichtige ingezetenen van den dorpe Waaxens, om te compareren op DINGSDAG den 7den FEBRUARY 1815, des middags ten twaalf uren, in de Kerk aldaar, ten einde met elkanderen te delibereren, hoe te voorzien in de Bouwvalligheid der KERKE-TOREN, van gedachten Dorpe.
TER SECRETARIE, den 24 January 1815.
De Schout voornoemd,
Ter Ordonnantie van denzelven,
G. VAN OUDSHOORN, *Secretaris.*

Alzoo CORNELIS VAN STEENWYK, Mr. Huistimmerman, en BARBARA DE KONING, echtelieden, gewoond hebbende te Harlingen, van daar al sedert een geruimen tyd, op een clandestine wyze zyn vertrokken, zonder eenige order op hare Boedel te hebben gesteld; Zoo is het, dat de ondergeteekende fungerende VREDEREGTER van het kanton Harlingen, by deze, opgenoemde *Cornelis van Steenwyk* en *Barbara de Koning* oproept, om voor den 1sten MAART aanstaande, of in persoon, of by voldoende procuratie, de noodige orders op hare weinige achtergelatene goederen, en onsfgedane zaken te stellen, zullende by gebreke dies, over dezelve worden gedisponeerd, zoo na regten.
HARLINGEN, den 25 January 1815.
De Vrederegter voornoemd,
D. C. ZYLSTRA, *fungerend Vrederegter.*

De floreenplichtige ingezetenen van den hervormden Godsdienst worden geconvoceerd, om, op den 13den FEBRUARY 1815, des morgens ten 11 uren, te compareren in de Kerk te Oosterwierum, ten einde in persoon of by behoorlyke volmacht te stemmen een PREDIKANT, in de vacerende hervormde Gemeente aldaar, en zulks volgens het Reglement daarvan zynde.
Uit naam des Kerkenraads van voornoemde Gemeente,
F. H. POSTMA, }
DOUWE DOUWES, } *Ouderlingen.*

De notaris WYMA, te Harlingen, zal aldaar, op WOENSDAG den 15ten FEBRUARY 1815, des namiddags ten drie uren precies, en des avonds ten 7 uren precies, in de herberg Roma, publiek, presenteren te verkoopen:
Een uitmuntend en welbezeild KOFSCHIP, genaamd *DE JUFFER SARA*, lang over Steven 92 voeten 8 duimen, wyd over zyn Berkhout 23 voeten 1 duim, en hol van de onderkant der Kiel tot op de Uitwatering 12½ voet, in het jaar 1797 te Woudsend nieuw uitgehaald, en dat met al zyn Rondhout, opstaand en lopend Wandt, Ankers en Touwen, Zeil en Treil, en verdere daarby zynde en aanbehoorende Goederen, en zoodanig als hetzelve is liggende in de Noorderhaven, te Harlingen, gevoerd by *Cornelis J. van der Veer*, en laatst gekomen met een lading Zout van St. Ubes. Breder by de billetten vermeld, waarvan de condities by de heeren B. VISSER en ZOON, ten gemelden Stede, en by gedachten notaris te vernemen zyn.

De notaris HORATIUS ALBARDA zal, op VRYDAG den 3den FEBRUARY 1815, des namiddags ten 2 uren, ten huize van *WIBE MINKS*, kastelein te Workum, finaal verkoopen:
Eene hearlyke HUIZINGE, SCHUUR, groote HOVINGE en welbekende SCHEEPS-TIMMERWERF met twee SLEDEN, staande en gelegen te Workum, zeer geriflyk tot bouwing van Scheepen; laatst door *Symon Jappes Schotsman* met den dood ontruimd. Waarop geboden is de geringe som van *f* 500 - 10 - 0, direct vry te aanvaarden.

E. SCHOTANUS, openbaar notaris te Workum, zal aldaar, op VRYDAG den 10den FEBRUARY aanstaande, des namiddags ten twee uren, by de beschryvinge, en des avonds ten vyf uren, by de finale toewyzing, ten huize van *W. S. MINKS*, kastelein in 's Lands Welvaren, publiek presenteren te verkoopen:
Een TJALKSCHIP, genaamd *DE JONGE AREND*, by *J. T. Rööma* als Schipper wordende bevaren, lang over Steven 63 voeten, hol en wyd naar advenant, liggende in de Diepe Dolte, by de Zoutbrandery van de mede-eigenaar des heer *J. Tromp* aldaar, breder by billetten en inventaris gespecificeerd, waarvan de condities by bovengemelde notaris zyn te vernemen.

EEN BROUWERS KNECHT, het BIERBROUWEN en MOUTMAKEN, geheel of ten grootste deele verstaande, genegen zynde als zoodanig te werken, kan op den 12den MEI 1815 of eerder werk bekomen; vervoege zich in persoon of met gefrankeerde brieven aan *J. FABER*, Schout van de Gemeente Gorredyk.

Te LEEUWARDEN, by de weduwe D. R. SMEDING en M. KOON.